

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA KNJIŽNICE MIRANA JARCA NOVO MESTO ZA LETO 2022

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto je osrednja območna in splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost na področju Mestne občine Novo mesto ter občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Straža, Šentjernej, Škocjan, Šmarješke Toplice in Žužemberk.

Poslanstvo knjižnice je da:

- upošteva zahteve in želje uporabnikov ter zadovoljuje njihove potrebe po informiranosti,
- nudi hitre, kvalitetne in prijazne storitve,
- oblikuje kvalitetno knjižnično zbirko in jo izposoja na klasičen in sodoben način,
- omogoča demokratičen dostop do gradiva, storitev in opreme,
- uporabnikom nudi prijeten prostor, omogoča druženje in kvalitetno preživljanje prostega časa,
- organizira kulturne prireditve, razstave, ogleda, dejavnosti za najširši krog ljudi,
- se ukvarja z domoznansko dejavnostjo in ohranja kulturno dediščino,
- izobražuje in vzgaja uporabnike, izvaja vseživljenjsko učenje, skrbi za razvoj funkcionalne pismenosti,
- spodbuja medkulturni dialog in odpravlja stereotipe,
- izvaja različne dejavnosti za uporabnike s posebnimi potrebami,
- spodbuja inovativnost in kreativnost uporabnikov in zaposlenih.

Temelj vsake knjižnice je kakovostna in skrbno oblikovana zbirka knjižničnega gradiva, ki je široko dostopna in zadovoljuje najširši krog uporabnikov. Knjižnično zbirko bomo oblikovali in dopolnjevali z obveznim izvodom, darovi, zamenjavami in strokovno načrtovanim nakupom gradiva. Zavedamo se, da je nabava knjižničnega gradiva temelj knjižnične zbirke, zato sledimo vsem priporočilom in merilom dokumentov, ki urejajo pogoje za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, torej na osnovi Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028), Zakona o obveznem izvodu publikacij ZOIPub (UL RS 69/2006), Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS 88-4079/2003), Pravilnika o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij, Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL RS 73/2013) in Pravilnika o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva.

Hkrati sledimo tudi Dokumentu o nabavni politiki Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto.

Izbor gradiva temelji na našem znanju in izkušnjah, ter se prilagaja potrebam in željam uporabnikov lokalne skupnosti.

Cilj nakupa knjižničnega gradiva v letu 2022 je vsebinsko še bogatejša in raznovrstnejša ter uravnotežena knjižnična zbirka, ki bo aktualna za naše uporabnike.

V skladu s priporočilom Standardov za splošne knjižnice bomo načrtovali tudi nakup različnih vrst knjižničnega gradiva. Knjižnično zbirko bomo dopolnjevali z gradivom na različnih medijih in sicer:

- e-knjige (Biblos),
- zvočne knjige (Audibook),
- elektronske medije (CD-romi, multimedija), glasbene posnetke,
- igrane filme (DVD) in izobraževalne DVD za mladino in odrasle,
- didaktične pripomočke,
- elektronske podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa,
- obnovitev naročila za že obstoječe zbirke (Kanopy, tax FinLex, Britanica in PresRider), ki so že del naše ponudbe.

Našo domoznansko zbirko bomo dopolnjevali z rokopisi, razglednicami, fotografijami, zemljevidi ter likovnimi deli naših umetnikov.

V letu 2022 načrtujemo nakup v razmerju 50% naslovov z različnih strokovnih področij ter leposlovja v 50% obsegu. Posebno skrb bomo namenili slovenskim avtorjem ter kvalitetnemu in nagrajenemu leposlovju v prevodu ter izvirnem jeziku.

Skupaj z vsemi sredstvi (občine ustanoviteljice, Ministrstvo za kulturo in lastna sredstva) bomo zagotavljali dostop do nekaterih e-virov: Biblos, Audibook, Kanopy, Press Reader, Delo, Knjižničarske novice, Tax Fin Lex, EbscoHost in nekaterih drugih naslovov periodičnega tiska.

Prizadevali si bomo vsem prebivalcem našega območja zagotavljati enako dostopnost do knjižničnega gradiva. Kvaliteto knjižnične zbirke v krajevnih knjižnicah bomo dosegali z izborom temeljnih del in naslovov, ki jih bomo kupili za vse enote.

Pri lociranju gradiva v mreži knjižnice bomo upoštevali naslednje kriterije:

- obseg finančnih sredstev, zagotovljenih za nakup gradiva (MZK, občine, lastna sredstva),
- obseg prebivalstva in uporabnikov knjižnice,
- dostopnost knjižničnega gradiva in informacij najširšemu krogu prebivalcev,
- osrednja knjižnica kot kulturno, izobraževalno in informacijsko središče,
- dopolnjevanje domoznanske in posebnih zbirk,
- kvaliteta zbirke v posamezni krajevni knjižnici (upoštevajoč standarde za sestavo zbirke),
- prostorski pogoji posamezne krajevne knjižnice,
- potrebe in želje uporabnikov.

Knjižnica bo s pridobivanjem novega knjižničnega gradiva sledila strateški usmeritvi, da v svojem okolju uresničuje informacijsko, izobraževalno, kulturno in socialno vlogo.

Pri nakupu bomo upoštevali kakovost, raznovrstnost in aktualnost knjižničnega gradiva. Pri izboru knjižnega gradiva financiranega s sredstvi Ministrstva za kulturo bomo upoštevali njihova priporočila in v zbirko poskušali uvrstiti čim več:

- publikacij v javnem interesu, katerih izdajo sta finančno podprli Javna agencija za knjigo oziroma Javna agencija za raziskovalno dejavnost,
- ponatisov slovenske izvirne leposlovne klasike in ponatisov izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle ter

- kakovostne otroške in mladinske literature.

Sredstva, ki jih bomo v letu 2022 pridobili od Ministrstva za kulturo, bomo v skladu s priporočili porabili v razmerju 20% za e-knjige ter 80% za nakup knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih in zvočnih knjig.

Na domači strani knjižnice bomo tekoče objavljali sezname gradiva kupljenega s sredstvi ministrstva.

Pri načrtovanju in oblikovanju knjižnične zbirke bomo upoštevali tudi lokalno okolje v katerem deluje Knjižnica Mirana Jarca s svojimi enotami. Upoštevali bomo kulturne, izobraževalne, informacijske in raziskovalne potrebe okolja, zato bomo nabavljali tako strokovno gradivo za potrebe odraslih pri neformalnem izobraževanju, poljudnoznanstvene priročnike za osnovnošolce in srednješolce kot tudi strokovno gradivo za potrebe študentov.

V našem okolju živijo tudi priseljenci iz republik nekdanje Jugoslavije (Albanci, Bošnjaki, Hrvati, Makedonci in Srbi), ki slabo obvladajo slovenski jezik in se seveda težko vključijo v novo okolje. Njim bomo namenili povečan izbor učbenikov in priročnikov za učenje slovenščine.

Tudi številčni romski skupnosti, ki živi med nami, bomo namenili gradivo in s tem obogatili našo zbirko z gradivom v romskem jeziku.

Posebno skrb posvečamo tudi delu z uporabniki s posebnimi potrebami. Sodelujemo z različnimi regijskimi društvi, kot so Varstveno delovni center Novo mesto, Društvo slepih in slabovidnih Dolenjske in Bele krajine, Društvo paraplegikov Dolenjske in Bele Krajine in Društvom za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto.

V našo knjižnično zbirko načrtno vključujemo gradivo s povečanim tiskom, zvočne knjige in dislektikom prijazno gradivo, ki dopolnjuje kotiček za dislektike na oddelku za mladino. Nudimo tudi pomoč pri pisanju in branju osebam s posebnimi potrebami in disleksijo. Še naprej bomo sodelovali z društvi Bravo, Sonček, Sožitje, VDC in OŠ Dragotin Kette ter si izmenjavali pridobljene izkušnje.

Spremljamo tudi delovanje kulturnih organizacij in društev in skušamo pridobivati gradivo, ki je kulturna dediščina lokalnega in nacionalnega pomena.

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto skladno z Neposrednim pozivom za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah v letu 2022 načrtuje tudi sredstva za nakup gradiva za Gradsko knjižnico Ivan Goran Kovačić v Karlovcu, ki deluje kot osrednja knjižnica za Slovence na Hrvaškem.

Knjižnično gradivo, ki ga načrtujemo kupiti v letu 2022, bomo promovirali na dogodkih, razstavah in pri drugih aktivnostih za spodbujanje bralne kulture, kot so literarni dogodki in predstavitve knjig, predavanja, bralne značke za različne starostne skupine ter knjižne razstave.

Na študijskem oddelku izpostavljamo novosti na posebnem knjižnem stojalu, prav tako so novosti na področju leposlovja razstavljene na posebni knjižni polici na Oddelku za odrasle. Pripravili bomo tudi krajše predstavitvene videe z bralnimi predlogi, ki jih bomo objavljali na knjižničnem YouTube kanalu in nanje opozarjali preko ostalih knjižničnih družbenih omrežij.

Knjižne prvence in literaturo ustvarjalcev mlajše generacije predstavljamo na pogovornih večerih iz cikla Novomeška poDmlad, ki smo ga vzpostavili ob 100-letnici kulturno-umetniškega gibanja Novomeška pomlad in ga bomo izvajali tudi v prihodnje. V programu knjižnice ostajajo tudi stalnice

programa, ki so se skozi čas izkazale kot učinkovite pri spodbujanju bralne kulture, kot so na primer Knjižne POPslastice, bralna značka za odrasle, Mavrična ribica (predšolska bralna značka) in pripovedovalski večeri Celinke. Še naprej bomo aktivno sodelovali pri projektu #športajmoinberimo in pri kreiranju vsebin za portal Dobreknjige.si.

Knjižne novosti in bralne predloge bomo predstavljali tudi na novi spletni strani knjižnice, ki jo načrtujemo v letu 2022.

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto kot osrednja območna knjižnica opravlja posebne naloge v smislu svetovanja in koordinacije za osrednje knjižnice na svojem območju. Cilji knjižnice v okviru izvajanja posebnih nalog območne knjižnice (OOK) SO:

- kvalitetno oblikovana območna zbirka zahtevnejšega knjižnega in neknjižnega gradiva, vključujoč izbor strokovnega in leposlovnega gradiva v slovenskem in tujih jezikih, ki je dostopna uporabnikom vseh osrednjih knjižnic območja,
- kvalitetno zagotavljanje strokovne pomoči vsem osrednjim knjižnicam območja ter strokovno povezovanje le teh v območno mrežo,
- načrtno in koordinirano pridobivanje domoznanskega gradiva ter oblikovanje ustreznih domoznanskih zbirk v vseh osrednjih knjižnicah ter bibliografsko obdelano gradivo v sistemu COBISS,
- digitalizacija regijsko pomembnejšega domoznanskega ter omogočanje oddaljenega dostopa uporabnikov prek portalov DLIB in KAMRA in
- usmerjanje izločenega gradiva s svojega območja in ohranitev gradiva, ki ima status kulturnega spomenika, lokalnega, regionalnega in nacionalnega pomena.

Knjižnica Mirana Jarca kot osrednja območna knjižnica povezuje Knjižnico Brežice, Valvasorjevo knjižnico Krško, Knjižnico Sevnica, Knjižnico Pavla Golie Trebnje, Knjižnico Črnomelj, Ljudsko knjižnico Metlika, Knjižnico Kočevje in Knjižnico Miklova hiša Ribnica v območno mrežo, ki zagotavlja koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti.

Knjižnica posebno skrb nameni tudi strokovni in ažurni obdelavi knjižničnega gradiva, ki je javno dostopno v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema. Tako je informacija o gradivu in stanju zaloge, ki ga knjižnica ima, javno dostopno ostalim knjižnicam, ki ga lahko preko medknjižnične izposoje naročijo za svoje uporabnike.

Zaradi zmanjšanja sredstev za nakup s strani Ministrstva za kulturo in sredstev občin, ki že nekaj let ostajajo na enaki ravni, ne dosegamo priporočenega števila knjig na prebivalca. Načrt nakupa v letu 2022 bomo prilagodili pričakovanim finančnim sredstvom zato načrtujemo nakup 7.277 enot knjižničnega gradiva na fizičnih nosilcih ter 500 elektronskih in 130 zvočnih knjig, ki so lažje dostopne v času epidemije covid-19.

Knjižnica se kot živ organizem stalno prilagaja potrebam in zahtevam okolja v katerem deluje. Zato svojim uporabnikom omogoča izposajo knjižničnega gradiva v knjižnici, po pošti, e-knjižnica, s kolesom in novim servisom 24-urne izposoje gradiva

V okviru knjižnice deluje tudi Potujoča knjižnica, ki po urniku vozi gradivo za otroke, mladostnike in odrasle po 12 občinah in se ustavlja na 68 postajališčih, ki poleg krajevnih skupnosti vključujejo tudi delovne organizacije in Dom starejših občanov.